

روزشمار جنگ

سه شنبه

۱ خرداد ۱۳۶۳

۲۰ شعبان ۱۴۰۴

۲۲ مه ۱۹۸۴

۳۱۹

منطقه عملیاتی خیبر همچنان مورد توجه ایران و عراق بوده و حملات هوایی و اقدامات شناسایی در این منطقه ادامه دارد و در همین حال ایران تلاش می‌کند فعالیت خود در جبهه میانی را افزایش دهد. امروز ارتش عراق به وسیله یک فروند هواپیمای دو موتوره پاسگاه الصخره در هورالعظیم، را هدف قرار داد. بر اثر این بمباران، یک قبضه پدافند هوایی منهدم و یک نفر از نیروهای مستقر در پاسگاه شهید شد و ۲ نفر دیگر زخمی شدند.^۱

با وجود این، امروز نیروهای نظامی ایران عملیات شناسایی روستاها و آبراه‌های مختلف هور را همچنان ادامه دادند. نیروهای شناسایی با قایق به بخش‌های مختلف هور رفته و مسیرهای حرکت، محل‌های استقرار کمین و پاسگاه‌های عراق را شناسایی کردند. روستای مطبح و پاسگاه آن از جمله مهم‌ترین مراکزی بود که امروز نیروهای شناسایی موقعیت آنها را مشخص کرده و ضمن زیر نظر گرفتن آمدوشد نیروهای عراقی و افراد روستایی، با روستائیان گفت‌وگو کردند. براساس اطلاعات به دست آمده، نیروهایی که سه هفته پیش، در مسیر نیروهای پایگاه پنجم تیپ امام صادق^(ع) در غرب رودخانه سابله، کمین کرده و با آنها درگیر شده بودند، از نیروهای فراری منطقه هور بودند که در روستای مطبح زندگی می‌کنند. ارتش عراق به فراری‌های هور که از سه طایفه محلی هستند، امان داده تا در این منطقه زندگی و به تناسب حملاتی که علیه نیروهای ایرانی ترتیب می‌دهند، پاداش دریافت کنند. این افراد پس از اجرای کمین علیه نیروهای تیپ امام صادق^(ع)، به عنوان پاداش ۱۰۰۰ دینار دریافت کرده‌اند.^۲

در منطقه جواترود نیز ۱۸ تن از نیروهای سپاه پاسداران این منطقه به منظور آزادسازی ارتفاع سورمه عملیات محدودی را اجرا کردند، که در رسیدن به هدف ناموفق بود. در جریان این

عملیات، ۷ تن از نیروهای سپاه به شهادت رسیدند و از سرنوشت ۱۱ نفر دیگر اطلاعی در دست نیست. گفتنی است ارتفاع سورمه که در منطقه ازگله واقع است، از آغاز جنگ تحمیلی در اشغال نیروهای عراقی قرار دارد.^۲

۳۲۰

شهر آبادان و نوار مرزی آن امروز نیز همانند روزهای گذشته به‌طور پراکنده زیر آتش سلاح‌های سنگین ارتش عراق قرار داشت. بر اثر این گلوله‌باران در شهر آبادان ۲۰ تن (۱۶ نظامی و ۴ غیرنظامی) مجروح شدند و یک فرد غیرنظامی هم به شهادت رسید. همچنین در این حملات به ۷ باب منزل مسکونی، ۵ باب مغازه و قسمتی از یک ساختمان دولتی آسیب وارد آمد و ۲ فقره آتش‌سوزی رخ داد که با تلاش مأموران آتش‌نشانی مهار و خاموش شد.^۴

علاوه بر این، ارتش عراق همچون روزهای گذشته در اطلاعیه نظامی خود ضمن اعلام اجرای آتش علیه مواضع ایران در جبهه مرکزی و شرق بصره، مدعی شد که نیروهای ایرانی با توپخانه و سلاح‌های سنگین شهرهای بصره، مندلی و اطراف آنها را زیر آتش گرفته‌اند و در نتیجه این حملات به ۲ باب منزل مسکونی، یک مدرسه و ۳ دستگاه خودرو آسیب رسیده و ۳ غیرنظامی کشته و ۶ نفر مجروح شده‌اند.^۵ در همین حال امروز، تلویزیون عراق در برنامه فارسی ساعت ۱۹ خود ادعا کرد در صورت آغاز عملیات جدید از سوی ایران، ارتش عراق ضمن حمله به تمام اهداف خود در عمق خاک ایران، از عبور هرگونه کشتی در خلیج فارس جلوگیری کرده و محاصره جزیره خارک را ادامه خواهد داد. تلویزیون عراق در یک عملیات روانی آشکار با دستاویز قراردادن ادامه جنگ، ایرانیان را به قیام علیه جمهوری اسلامی ایران و ساقط کردن آن تشویق کرد و مدعی شد: ما از موضع قدرت حرف می‌زنیم و از کشتار مردم ایران خوشحال نیستیم و شما مردم ایران باید بدانید که رژیم ایران جنگ را ادامه می‌دهد و راه پایان آن سرنگون کردن رژیم ایران است.^۶

۳۲۱

در پی اجرای مرحله اول و دوم عملیات قائم آل محمد (عج) در منطقه سارال و تشدید درگیری‌ها بین نیروهای خودی و عناصر ضدانقلاب، امروز شهرهای سقز و بوکان وضعیتی غیرعادی داشتند و شایعه حمله گروه‌های مسلح غیرقانونی به این شهرها موجب نگرانی ساکنان آنها شده بود. بازار شهر سقز امروز به‌حال نیمه‌تعطیل درآمد و مردم نگران حمله احتمالی گروه‌های مسلح غیرقانونی به شهر هستند. در ۱۵ روز گذشته، عناصر ضدانقلاب سه بار به شهر سقز حمله کرده بودند که دو مورد از این حملات از سوی عناصر سازمان کومه‌له انجام گرفته است. علاوه بر

اجرای مرحله دوم عملیات پاک‌سازی منطقه سارال در روز گذشته که صدای تیراندازی‌های گسترده آن به شهر می‌رسید، شایعه احتمال حمله مجدد عناصر کومه‌له به سقز موجب بروز نگرانی درمیان مردم این شهر شده است.^۷

در شهر بوکان نیز شایعات زیادی رواج یافته است. اغلب، عناصر گروه‌های غیرقانونی کومه‌له و دمکرات این شایعات را طرح و به آن دامن می‌زنند که این امر گویای فضای عمومی جامعه شهری بوکان است. در شهر شایع شده است افراد سازمان کومه‌له و حزب دمکرات در اطراف بوکان متحد شده‌اند و قصد دارند به شهر حمله کرده و آنجا را به تصرف خود درآورند. همچنین عناصر ضدانقلاب شایع کرده‌اند که اگر دولت در جنگ با عراق پیروز شود، کردهای کردستان را قتل‌عام خواهد کرد. در دیوارهای شهر نیز شعارهایی مانند "تروریست‌ها خود نیروهای نظامی هستند" و "حمله سراسری در راه است" نوشته شده است.^۸

۳۲۲

امروز درگیری‌های متعددی بین نیروهای خودی و عناصر گروه‌های مسلح غیرقانونی در روستاهای خره‌قبله سقز، بناویله سردشت و پایگاه نوره واقع در محور سنندج - مریوان رخ داد. علاوه بر این، تعدادی از توابع فراری در اطراف سلماس به کمین نیروهای خودی افتادند. در روستای خره‌قبله سقز، نیروهای خودی در کمین عناصر مسلح دمکرات گرفتار و با آنها درگیر شدند. در این حادثه ۳ نفر از نیروهای خودی به شهادت رسیدند و یک دستگاه خودروی آنها منهدم شد.^۹

در بناویله سردشت هم بین نیروهای خودی و عوامل مسلح غیرقانونی درگیری روی داد که در جریان آن یکی از افراد بسیج شهید و یک تن دیگر مجروح شد.^{۱۰} در حادثه دیگری در جاده منتهی به پایگاه مرزی سیانزار در حوالی بانه، یک دستگاه تویوتای این پایگاه هنگام بردن غذا با مینی که عناصر ضدانقلاب کار گذاشته بودند، برخورد کرد. بر اثر انفجار مین ۴ تن از سرنشینان خودرو مجروح و بلافاصله به بیمارستان صلاح‌الدین ایوبی منتقل شدند.^{۱۱} امروز همچنین، نیروهای پایگاه نوره واقع در محور سنندج - مریوان، به مدت ۱۵ دقیقه با عناصر مسلح غیرقانونی درگیر بودند. در این درگیری یک نفر از نیروهای خودی مجروح شد.^{۱۲} در همین حال امروز چند نفر از عناصر گروه‌های مسلح غیرقانونی که قبلاً خود را تسلیم کرده بودند، به سوی ارتفاعات منطقه قوشچی رفته و قصد داشتند به روستای گولان از توابع سلماس بروند، اما با کمین نیروهای ژاندارمری مواجه و با آنها درگیر شدند. در این درگیری یک نفر از عناصر ضدانقلاب کشته شد و چند نفر از آنها زخمی شدند. از افراد ژاندارمری نیز یک سرباز به شهادت رسید.^{۱۳}

۳۲۳

پس از حملات اخیر عراق به نفتکش‌ها در خلیج فارس و حمایت کشورهای عربی و دولت‌های غربی از این اقدام، مردم برخی از شهرهای کشور با برگزاری راهپیمایی، ضمن حمایت از سیاست جمهوری اسلامی ایران، آمادگی خود را برای مقابله با تجاوزات عراق و اقدامات قدرت‌های دیگر اعلام کردند. روزنامه جمهوری اسلامی گزارش مفصلی از راهپیمایی‌های امروز اقشار گوناگون مردم ایران در شهرستان‌های تبریز، اردبیل، مراغه، سراب، مشکین شهر، اهر، خلخال، هشترود، درود، رامهرمز و نیز اطلاعیه‌ها و بیانیه‌های نهادها و سازمان‌های گوناگون در شهرهای مختلف درج کرد. در بخشی از این گزارش آمده است: «پیش از ظهر امروز، در شهرستان تبریز جان‌برکفان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، برادران ارتشی، شهربانی، ژاندارمری، کارمندان ادارات، نهادهای انقلابی، فرهنگیان و دانش‌آموزان مدارس، دانشجویان دانشگاه تبریز به همراه امت همیشه در صحنه و قهرمان پرور این شهر طی راهپیمایی باشکوه و گسترده ضمن ابراز تنفر از ماجراجویی‌های شیطان بزرگ امریکا، آمادگی رزمی و کامل خویش را جهت حراست از دستاوردهای جمهوری اسلامی و سرکوبی هرگونه تجاوز به مرزهای میهن اسلامی مان اعلام کردند.»^{۱۴}

۳۲۴

دولت عراق با هدف تضعیف قدرت نظامی ایران و محروم کردن این کشور از درآمدهای نفتی و خریدهای خارجی دو خط مشی نظامی و دیپلماتیک را در پیش گرفته است؛ اول، حمله به نفتکش‌ها در پایانه نفتی خارک برای جلوگیری از صدور نفت ایران و دوم، تشویق دولت‌های دیگر به اعمال تحریم علیه ایران. حسن توفیق وزیر اقتصاد عراق، که برای شرکت در نشست صندوق عمران اوپک در وین به سر می‌برد، در مصاحبه با خبرگزاری رویتر خواستار اعمال تحریم اقتصادی جهانی علیه جمهوری اسلامی ایران شد. وزیر اقتصاد عراق گفت: اکنون بهترین فرصت برای این اقدام است و موجب جلوگیری از توسعه نظامی ایران می‌شود. وی بر تداوم حملات هوایی عراق به نفتکش‌ها در خلیج فارس تأکید کرده و این اقدام را در راستای پایان دادن به جنگ عنوان کرد. حسن توفیق با بیان اینکه تحریم اقتصادی ایران ارسال تجهیزات نظامی به این کشور را متوقف می‌سازد، این امر را در پاسخ به آنچه وی آن را تلاش‌های ایران برای کشاندن دیگر قدرت‌ها به این جنگ توصیف کرد، ضروری دانست. وزیر اقتصاد عراق افزود: پس از چهار سال از جنگ، ما به این نتیجه رسیده‌ایم که بهترین روش آن است که حملات خود را روی پایانه نفتی خارک به عنوان اصلی‌ترین بندر صادراتی نفت ایران، متمرکز سازیم. این حملات دربرگیرنده حملات هوایی علیه کشتی‌هایی است که برای بارگیری به این منطقه - که عراق آن را منطقه جنگی اعلام کرده است - وارد می‌شوند.^{۱۵}

۳۲۵

با تشدید حملات در خلیج فارس و احتمال مداخله نظامی امریکا در منطقه، نگرانی از تشدید تنش بین دو ابرقدرت افزایش یافته است و هم‌زمان با هشدار دبیرکل سازمان ملل در مورد پیامدهای منفی مداخله ابرقدرت‌ها در منطقه، دولت‌های عرب حاشیه خلیج فارس برای جلوگیری از مداخله نظامی ابرقدرت‌ها در این منطقه در پی راه‌حل‌های دیگری به منظور کاهش بحران هستند. خاویر پرز دکوئیار دبیرکل سازمان ملل متحد، امروز از گسترش تیرگی روابط بین امریکا و شوروی بر اثر ادامه جنگ ایران و عراق ابراز نگرانی کرد و گفت: «در حال حاضر، خطر واقعی خطر گسترش جنگ است و من اکنون نمی‌خواهم به تأثیراتی که این امر می‌تواند بر روابط شرق و غرب داشته باشد، فکر کنم.» وی از دولت امریکا خواست تا اجازه دهد راه‌های رفع تنش در منطقه بررسی شود.^{۱۶}

خبرگزاری فرانسه نیز در گزارشی از مقر سازمان ملل با اشاره به نگرانی دبیرکل این سازمان و مواضع کشورهای مختلف اضافه کرد: کشورهای حاشیه خلیج فارس به دنبال بررسی عوامل مخالف یا موافق در مورد حمایت نظامی امریکا برای تضمین کشتیرانی در خلیج فارس هستند. دلیل این بررسی‌ها و اهمیت‌ای است که آنها از اقدامات تلافی‌جویانه ایران و احتمالاً شوروی دارند. در این شرایط کشورهای منطقه ترجیح می‌دهند موضوع در شورای امنیت سازمان ملل متحد بررسی شود. آنها در نامه‌ای از دبیرکل سازمان ملل خواسته‌اند شورای امنیت این سازمان موضوعی که آنها آن را تجاوز ایران به کشتیرانی آزاد و بنادر کشورهای خود توصیف می‌کنند، بررسی کند. این شورا بعد از ظهر امروز، پس از مشورت‌های کوتاه، بررسی موضوع را به روزهای بعد واگذار کرد تا مباحث با حضور وزیران امور خارجه کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس مورد بحث قرار گیرد.^{۱۷}

در همین حال، رهبران کشورهای عربی حاشیه جنوبی خلیج فارس ضمن هشدار در خصوص هرگونه مداخله ابرقدرت‌ها در منطقه، از رفتار غیرفعالانه امریکا در قبال جنگ ایران و عراق انتقاد کرده و خواستار اقدام مناسب جامعه بین‌المللی برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق شدند. به نوشته روزنامه کریستین ساینس مانیتور، دولت‌های عرب نگران آن هستند که «حضور نظامی امریکا در خلیج فارس احتمالاً به ایران فارسی بهانه بیشتری برای حمله به کشورهای عرب خلیج فارس دهد؛ به احتمال قوی، پای روس‌ها را فعالانه به منطقه کشد و خصومت شیعه و عرب در پشت ماسک ضدیت با امریکا قرار گیرد.» این روزنامه در پایان به امریکا توصیه کرده است: «بگذاریم هرگونه اقدام توسط عربستان، ژاپن یا هرکس دیگر جهت میانجیگری در اختلافات بین ایران و عراق روند مشخص خود را طی کند. تا موقع تقاضای رسمی کشورهای عرب برای کمک، بهترین کاری که قدرت‌های [فرمانطقه‌ای] می‌توانند ارائه دهند، پیشنهاد کمک است.»^{۱۸}

۳۲۶

یک هیئت بلندپایه جامعه عرب که هم‌اکنون از توکیو دیدن می‌کند، از دولت ژاپن خواست برای کمک به خاتمه‌یافتن جنگ ایران و عراق واردات نفت خود را از ایران به میزان قابل ملاحظه‌ای کاهش دهد.

هیئت نمایندگی جامعه عرب این درخواست را در دیدار دوساعته با وزیر امور خارجه ژاپن مطرح ساخت. هیئت مذکور که ریاست آن را شیخ صباح احمد الصباح وزیر امور خارجه کویت، به عهده دارد از ژاپنی‌ها خواست از فروش هواپیما، رادار و تجهیزاتی که ممکن است کاربردهای نظامی داشته باشد، (به ایران) خودداری کنند. وزیر امور خارجه کویت در این دیدار گفت: کاهش قابل ملاحظه نفت وارداتی ژاپن از ایران به معنای کاسته‌شدن از درآمدهای ایران است و با توجه به اینکه فروش نفت عمده‌ترین محل درآمد این کشور می‌باشد، کاهش میزان واردات ژاپن از ایران ممکن است به پایان جنگ چهارساله خلیج فارس بینجامد.

به گزارش خبرگزاری‌های غربی، وزیر امور خارجه ژاپن در برابر درخواست هیئت جامعه عرب هیچ تعهدی نداد، اما یادآور شد که در مقایسه با سال گذشته در همین ایام، میزان خرید نفت خام ژاپن از ایران به سبب جنگ به نصف تقلیل یافته است. ژاپن به‌طور معمول، ۱۰ درصد از نفت مورد نیاز خود را از ایران تأمین می‌کند.

گفتنی است وزیر امور خارجه عراق نیز که یکی از اعضای هیئت نمایندگی اتحادیه عرب است در دیدار با همتای ژاپنی خود از وی خواست با استفاده از روابط حسنه ژاپن با ایران بکوشد دولت این کشور را متقاعد سازد از حمله به نفتکش‌های عربی خودداری کند. وزیر امور خارجه ژاپن در پاسخ قول داد از ایران بخواهد از حمله به کشتی‌ها دست بردارد و از عراق نیز خواست به همین نحو عمل کند.

دولت ژاپن در چند ماه گذشته، برای حل صلح‌آمیز جنگ ایران و عراق، اقدامات دیپلماتیک مداومی را در سطح پایین انجام داده است. این کشور تقریباً تمام نفت مورد نیاز خود را از طریق واردات تأمین می‌کند که بخش عمده‌ای از این واردات نفتی از طریق تنگه هرمز انجام می‌گیرد. به‌طور کلی، قطع جریان نفت از این منطقه تأثیر عمیقی بر کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده نفت از جمله ژاپن دارد. پس از آغاز حملات هوایی عراق علیه نفتکش‌ها در خلیج فارس و حمله به چند نفتکش کویتی و سعودی، بحران در منطقه تشدید و نگرانی‌ها افزایش یافته است. در پی این حملات شورای همکاری خلیج فارس و اتحادیه عرب نشست‌هایی را در ریاض و تونس برگزار کرده و تلاش‌های دیپلماتیک خود را با هدف فشار به ایران برای تغییر در سیاست خود در برابر جنگ افزایش داده‌اند. اعزام هیئت دیپلماتیک جامعه عرب به ژاپن از جمله اقدامات این کشورها به شمار می‌آید.^{۱۹}

۳۲۷

وزیران انرژی کشورهای عضو جامعه اروپا امروز در نشست‌های یک‌روزه مسائل مختلف مربوط به حوزه انرژی از جمله وضعیت بحرانی خلیج فارس را بررسی کردند. آنها ضمن ابراز نگرانی شدید از اوضاع بحرانی به وجود آمده در خلیج فارس، اعلام کردند در صورت بسته شدن تنگه هرمز می‌توانند یک وضعیت بحرانی را تحمل کنند.

ژان اورنو وزیر مشاور در انرژی فرانسه، که ریاست این اجلاس را بر عهده دارد، گفت: «تدابیر مربوط به ذخیره انرژی در چند سال گذشته [اتخاذ] و تلاش‌هایی [در زمینه] کاهش مصرف انجام گرفته است.» خبرگزاری یونایتد پرس در گزارشی از این اجلاس اعلام کرد: «شرکت‌کنندگان در این اجلاس معتقدند که اوضاع کلی بازار و میزان ذخایر انرژی موجود، عوامل ضروری برای مقابله با وضعیت بحرانی را فراهم می‌کند.» وزیر مشاور در انرژی فرانسه درخصوص واکنش اروپا و آمریکا به بسته شدن تنگه هرمز خاطر نشان کرد: «امریکاییان نظر خودشان را روشن کرده‌اند. [آنها گفته‌اند] در صورت بروز اختلال احتمالی در عرضه نفت [از خلیج فارس] بی تفاوت نخواهند ماند.» وی وجود ذخایر موجود و همچنین نحوه اداره آنها و همین‌طور منابع جایگزین را عواملی دانست که امکان مقابله با بحران را فراهم می‌کنند. در حال حاضر، وابستگی اروپا به واردات نفت ۳۵/۹ درصد است، در حالی که دو سال پیش، این مقدار ۶۱/۶ درصد بود. کاهش وابستگی اروپا به نفت وارداتی عمدتاً به دلیل گسترش میدان‌های نفتی دریای شمال بوده است. در همین حال، طبق قانون جامعه اروپایی، هر ۱۰ کشور عضو حداقل برای مصرف ۹۰ روز باید ذخیره داشته باشند. بنا به اعلام مقامات اروپایی این ذخیره در حال حاضر بین ۱۰۰ تا ۱۱۵ روز است. در این اجلاس کشورهای عضو توافق کردند که در صورت بروز بحران با یکدیگر همکاری کنند و در صورت لزوم، منابع انرژی‌شان را با هم تقسیم کنند. بوچانان اسمیت وزیر مشاور در انرژی انگلستان نیز در مصاحبه‌ای با اشاره به تحولات خلیج فارس گفت: «همه ما حساس بودن وضع خلیج فارس را درک می‌کنیم، اما یک نکته بسیار مهم این است که بازار معاملات نقدی نفت بسیار باثبات مانده است. قطع جریان نفت خلیج فارس بسیار جدی خواهد بود، اما من فکر نمی‌کنم در حال حاضر با چنین وضعی روبه‌رو شویم.»^{۲۰}

۳۲۸

ملک حسین پادشاه اردن، از اعزام نیروهای داوطلب اردنی به عراق برای شرکت در جنگ علیه ایران حمایت و این اقدام را در راستای همبستگی اعراب توصیف کرد. به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی از پاریس، ملک حسین در گفت‌وگو با وزیر امور خارجه اسبق فرانسه ژان

فرانسوا پونسه، در پاسخ به این سؤال که چرا اردن بیش از همه از عراق پشتیبانی می‌کند، به پیمان دفاعی اتحادیه عرب اشاره کرد و مدعی شد: ما نیروی نظامی منظم به عراق اعزام نکرده‌ایم، بلکه نیروهای داوطلب اردنی را اعزام کرده‌ایم و این موضوع در پیمان دفاعی اتحادیه عرب تصریح شده است. علاوه بر این عراق همواره در کنار ما بوده و حمایت از این کشور جزء جدایی‌ناپذیر راهبرد دفاعی ما می‌باشد.

شاه حسین با تکرار ادعاهای صدام علیه خوزستان، اروندرود و جزایر سه‌گانه ایران در خلیج فارس، ادعا کرد: ایران قرارداد الجزایر را به اجرا در نیاورده و این ایران بوده است که قبل از شروع جنگ مخاصمات را در داخل عراق آغاز کرده بود. وی جمهوری اسلامی ایران را به شروع جنگ متهم و این کشور را عامل بروز جنگ شیعه و سنی عنوان کرد. پادشاه اردن از عراق به‌عنوان نیرومندترین کشور عربی یاد کرد که در مقابل ایران ایستاده و در برابر حملات این کشور مقاومت می‌کند. وی افزود: «اگر همه کشورهای عربی مثل ما متحد می‌شدند این جنگ از مدت‌ها پیش تمام شده بود.»^{۲۱}

۳۲۹

دولت سوریه ضمن مخالفت با هرگونه گسترش جنگ و محکوم کردن حمله هوایی به نفتکش‌های کویت و عربستان، بر تداوم سیاست قبلی خود در قبال جمهوری اسلامی ایران و جنگ تحمیلی تأکید دارد.

امروز حافظ اسد رئیس‌جمهور سوریه، در دیدار با فرستاده ویژه ملک فهد پادشاه عربستان به کشورهای حوزه خلیج فارس، هشدار داد که با دعوت از امریکا برای مداخله در منطقه با آتش بازی نکنند.^{۲۲} خبرگزاری فرانسه به نقل از یک مقام رسمی سوریه اعلام کرد: سوریه با وجود محکوم کردن حملات به نفتکش‌های کویتی و سعودی در خلیج فارس، سیاست خود را در قبال جمهوری اسلامی ایران و جنگ تحمیلی عراق علیه ایران تغییری نداده است. این خبرگزاری افزود: سیاست سوریه در قبال جنگ تغییر نکرده است و دمشق با هرگونه گسترش جغرافیایی این جنگ و هر اقدام تهاجمی علیه کشورهای خلیج فارس و مداخله خارجی در این منطقه مخالف است.^{۲۳}

از سوی دیگر، روزنامه تشرین (چاپ سوریه) در شماره امروز خود مدعی شد که از سوریه دعوت شده است برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق دخالت کند. این روزنامه ضمن تأکید بر اینکه در آینده نقش مفید و اصیل سوریه در این مسئله آشکار خواهد شد، نوشت: سوریه از ابتدای جنگ ایران و عراق، آن را جنگی غیرمنطقی و غیرقابل قبول دانسته و این جنگ را

محکوم و نکوهش کرده است. روزنامه دیگر سوری به نام البعث ضمن محکوم کردن فعالیت‌های مشکوک امریکا در خلیج فارس، از کشورهای عرب منطقه دعوت کرد تا در مقابل خطرهایی که منطقه را تهدید می‌کند، مراقب بوده و مسئولیت‌های خود را به عهده بگیرند.^{۲۴} رادیو دمشق نیز در گزارشی از منطقه خلیج فارس با اشاره به سفر معاون رئیس‌جمهور امریکا به منطقه گفت: «امریکا درصدد آن است که جای پای خود را در این منطقه استراتژیک محکم کند. این درحالی است که خلیج فارس تنها چند قدم دورتر از منطقه حیاتی جغرافیایی شوروی می‌باشد.»^{۲۵}

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۳/۳/۱

۱. سند شماره ۲۳۲۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۱۳۶۳/۳/۱، ص ۱.
۲. همان، صص ۲ و ۳.
۳. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۶۵، ۱۳۶۳/۳/۳، ص ۲۸، باختران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۳/۲.
۴. سند شماره ۳۰۰۱۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استانداری خوزستان، ۱۳۶۳/۳/۲؛ و - سند شماره ۲۹۹۹۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانداری آبادان به اداره کل امور سیاسی و انتظامی، ۱۳۶۳/۳/۲.
۵. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۶۴، ۱۳۶۳/۳/۲، ص ۱، رادیو صوت‌الجماهیر.
۶. سند شماره ۸۱۵۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شاجا به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست‌وزیری، ۱۳۶۳/۳/۲.
۷. سند شماره ۳۴۵۹۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۳/۵، صص ۲ و ۳.
۸. سند شماره ۳۸۱۷۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز فرماندهی ناحیه کردستان به مرکز فرماندهی منطقه ۱۱، ۱۳۶۳/۳/۳.
۹. سند شماره ۳۹۳۴۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز فرماندهی ناحیه کردستان به مرکز فرماندهی منطقه ۱۱، ۱۳۶۳/۳/۳.
۱۰. سند شماره ۸۱۵۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شاجا به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست‌وزیری، ۱۳۶۳/۳/۱.
۱۱. سند شماره ۳۰۲۵۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری کردستان (رکن ۳) به استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۳/۲.
۱۲. سند شماره ۳۹۲۴۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز فرماندهی ناحیه کردستان، ۱۳۶۳/۳/۳.
۱۳. سند شماره ۳۸۱۷۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات پایگاه سلماس به اطلاعات منطقه ۱۱، ۱۳۶۳/۳/۲.
۱۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۳/۲، ص ۴.
۱۵. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۶۵، ۱۳۶۳/۳/۳، ص ۱۴، وین - خبرگزاری رویتر، ۱۳۶۳/۳/۲.
۱۶. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۳/۵، ص ۳۴.

۱۷. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۶۵، ۱۳۶۳/۳/۳، ص ۳۳، بروکسل - یونایتدپرس، ۱۳۶۳/۳/۲.
۱۸. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۶۶، ۱۳۶۳/۳/۴، صص ۷ و ۸، سازمان ملل - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۳/۳/۲.
۱۹. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۶۶، ۱۳۶۳/۳/۴، صص ۴۹ و ۵۰، واشنگتن - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۳/۳.
۲۰. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۶۴، ۱۳۶۳/۳/۲، صص ۳۹ و ۴۰، رادیو امریکا، ۱۳۶۳/۳/۱.
۲۱. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۶۴، ۱۳۶۳/۳/۲، ص ۶، پاریس - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۳/۱.
۲۲. همان، ص ۲۷، بیروت - یونایتدپرس، ۱۳۶۳/۳/۱.
۲۳. همان، صص ۲۶ و ۲۷، دمشق - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۳/۳/۱.
۲۴. همان، ص ۷، دمشق - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۳/۳/۱.
۲۵. همان، ص ۲۸، بیروت - یونایتدپرس، ۱۳۶۳/۳/۱.